

PODCAST

PODCAST 4: KOMUNIKACJA MIĘDZYKULTUROWA: KIEDY SŁOWA NIE WYSTARCZĄ

„SŁOWA MAJĄ ZNACZENIE – DLACZEGO JEZYK KSZTAŁTUJE INKLUZYWNOŚĆ”

Często mówimy, że słowa mają moc. Ale nie zawsze zastanawiamy się, co to naprawdę znaczy. Język to coś, czego używamy na co dzień – w szkole, w pracy, w internecie. A jednak rzadko zastanawiamy się, jak słowa, które wybieramy, mogą włączać lub wykluczać, leczyć lub ranić. Czasami wystarczy jedno słowo, aby zmienić czyjeś odczucia – lub to, jak postrzegają go inni.

Pamiętam, kiedy po raz pierwszy naprawdę zrozumiałem, jak wielką wagę niosą słowa. Było to podczas grupowej dyskusji w szkole. Ktoś powiedział coś, co nazwali niewinnym żartem.

Ludzie się śmiali – wszyscy – oprócz jednego ucznia. Zamilkł. Jego wzrok padł na biurko. Rozmowa szybko potoczyła się dalej, ale cisza w pokoju pozostała. Później go o to zapytałem. Powiedział: „Wiem, że nie chcieli mnie skrzywdzić. Ale i tak czułem się mały”.

Ta chwila utkwiała mi w pamięci. Uświadomiła mi, jak łatwo usprawiedliwiamy krzywdzące słowa, gdy kryją się za humorem. Albo gdy mówimy coś w stylu: „Och, przesadzasz”.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Energia dla Europy

Prawda jest jednak taka: język nie musi być pełen nienawiści, by ranić. Czasami wykluczenie dokonuje się po cichu poprzez ton. Poprzez żarty oparte na stereotypach. Poprzez to, kogo wybieramy – i kogo pomijamy. Słowa kształtują historie, które opowiadamy o sobie nawzajem. Jeśli młody człowiek przez całe życie słyszy, że jest „leniwy”, „zbyt emocjonalny” lub „niewystarczająco dobry”, te słowa mogą powoli stać się częścią jego tożsamości. Ale jeśli usłyszy, że jest „kreatywny”, „zdolny”, „odporny”, historia się zmienia.

Język może budować pewność siebie równie łatwo, jak ją niszczyć.

Język inkluzywny nie polega na poprawności politycznej. Nie polega na kontrolowaniu mowy. Chodzi o zrozumienie, że każde słowo, którego używamy, odzwierciedla to, co cenimy. Wybierając język, który szanuje różnorodność, tworzymy przestrzeń, w której ludzie mogą istnieć tacy, jacy są – a nie tacy, jakich oczekują od nich inni. To jest empatia w praktyce. Często zaczyna się od małych rzeczy: używania imion, które ludzie lubią, nieokreślenia pochodzenia lub płci danej osoby oraz unikania etykietek, które sprowadzają osobę do jednego z jej aspektów.

Ale komunikacja inkluzywna to nie tylko słowa. To także słuchanie – prawdziwe słuchanie. Kiedy ktoś mówi nam, że coś, co powiedzieliśmy, było krzywdzące, mamy wybór. Możemy się bronić. Albo możemy słuchać i uczyć się. Otwartość na korektę nie czyni nas słabymi. Sprawia, że jesteśmy pełni szacunku. A szacunek jest fundamentem inkluzji.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

W świecie, w którym komunikacja rozwija się szybciej niż kiedykolwiek – poprzez posty, komentarze, wiadomości i tweety – nasze słowa docierają daleko. Czasami do ludzi, których nigdy nie spotkamy. Mogą zachęcać lub zniechęcać. Zachęcać lub odrzucać. Łączyć lub dzielić. Dlatego słowa mają znaczenie. Ponieważ nie tylko kształtują rozmowy, ale także to, kim się stajemy.

Zatem następnym razem, gdy coś powiesz, napiszesz lub opublikujesz w internecie, zatrzymaj się na chwilę.

Zadaj sobie pytanie:

Czy te słowa otworzą komuś drzwi – czy je zamkną?
Bo każde słowo niesie ze sobą wybór.

Pytania do refleksji

1. Czy pamiętasz sytuację, kiedy czyjeś słowa wywarły na ciebie silny wpływ – pozytywny lub negatywny?
2. Czego to doświadczenie nauczyło cię o mocy języka?
3. W jakich obszarach w nadchodzących dniach twoje słowa mogłyby budować więź, a nie dystans?

Finansowane przez UE. Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej ani Fundacji Rozwoju Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Wszystkie rezultaty uzyskane w ramach projektu „Budowanie Powiązań Społecznościowych” są udostępniane na otwartych licencjach (CC BY-SA 4.0 DEED). Można je wykorzystywać bezpłatnie i bez ograniczeń. Kopiowanie lub przetwarzanie tych materiałów w całości lub w części bez zgody autora jest zabronione. W przypadku wykorzystania rezultatów konieczne jest wskazanie źródła finansowania i ich autorów.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Energia dla Europy

